

Health & Research Journal

Vol 4, No 2 (2018)

Volume 4 issue 2 April - June 2018

Volume 4 issue 2 April 2018

Editorial

THE USE OF POCT IN COMMUNITY HEALTH CARE

Special Articles

DIAGNOSIS, MONITORING AND PROGNOSIS OF SECONDARY BRAIN DAMAGE IN ICU PATIENTS WITH TRAUMATIC BRAIN INJURIES

THE CORTICOSTEROIDS IN AESTHETICS

Research Articles

KNOWLEDGE OF PATIENTS WITH ACUTE MYOCARDIAL INFARCTION IN RELATION TO RISK FACTORS OF HEART DISEASE

THE ROLE OF USING A SPECIAL SUPPORT SURFACE IN HEEL PRESSURE ULCERS APPEARANCE IN INTENSIVE CARE UNIT PATIENTS

Published in cooperation with the Postgraduate Program "Intensive Care Units", the Hellenic Society of Nursing Research and Education and the Hellenic

The use of POCT in community health care

Pantelis Stergiannis

doi: [10.12681/healthresj.19230](https://doi.org/10.12681/healthresj.19230)

To cite this article:

Stergiannis, P. (2018). The use of POCT in community health care. *Health & Research Journal*, 4(2), 60–62. <https://doi.org/10.12681/healthresj.19230>

Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ POCT ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Ο όρος Point-of-care testing (POCT) αναφέρεται στο σύνολο των διαγνωστικών συσκευών που χρησιμοποιούνται δίπλα ή κοντά στο σημείο παροχής φροντίδας στον ασθενή. Κύριος στόχος των POCT είναι η ταχεία και άμεση έναρξη σωστής και κατάλληλης θεραπείας στους ασθενείς, η λήψη σαφούς και ξεκάθαρης απόφασης διαχείρισης (π.χ. έναρξη της θεραπείας ή παραπομπή σε δομές υγείας) το συντομότερο δυνατό (ακόμα και την ίδια ημέρα) και η εφαρμογή της λογικής “test-and-treat”. Τα POCT μπορεί να χρησιμοποιηθούν είτε από επαγγελματίες υγείας, είτε από πολίτες, είτε και από τον ίδιο τον ασθενή (ανάλογα με την συσκευή)

Γενικά, τα POCT παρουσιάζουν σημαντικά πλεονεκτήματα στη χρήση τους, καθώς εστιάζουν σε χαρακτηριστικά όπως απλότητα στη χρήση, χαμηλό κόστος χρήσης και δυνατότητα χρήσης εκτός εργαστηρίου. Επίσης, βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών υγείας, μειώνουν τα κόστη των υπηρεσιών υγείας και βελτιώνουν την ικανοποίηση των ασθενών.

Για τους επαγγελματίες υγείας, η χρήση τους είναι σημαντική καθώς σχετίζονται με βελτιωμένη επαγγελματική ικανοποίηση, παρέχουν διευρυμένο πεδίο κλινικής πρακτικής, εξασφαλίζουν αρμονική συνεργασία με άλλους επαγγελματίες υγείας, σχετίζονται με διαμοιρασμό βέλτιστων πρακτικών, παρέχουν τη δυνατότητα εργασίας σε χώρο εκτός των δομών υγείας και οδηγούν σε αύξηση των εσόδων τους.

Εστιάζοντας στους ασθενείς, η χρήση τους είναι σημαντική γιατί συμβάλλουν στη φροντίδα με επίκεντρο τον ασθενή, έχουν μειωμένες επιπλοκές, παρέχουν συχνότερη παρακολούθηση (monitoring), και εξοικονομούν χρόνο και χρήματα (π.χ. λόγω μειωμένων μετακινήσεων σε κεντρικές δομές υγείας). Ιδανικά, οι ασθενείς χρησιμοποιούν τα POCT, έχουν την δυνατότητα αυτοδιαχείρισης (π.χ. εκτίμηση επιπέδων γλυκόζης με Σακχαρόμετρο) και επισκέπτονται τον ιατρό τους ή δομές υγείας ΜΟΝΟ σε περιπτώσεις ενδείξεων εκτός ορίων. Διεθνώς, προωθείται η χρήση κάποιων συσκευών από τους ίδιους τους ασθενείς στην κοινότητα, η οποία όμως προϋποθέτει εκπαίδευση.

Στην κοινότητα, η χρήση των POCT γίνεται από επαγγελματίες υγείας ακόμα και με ελάχιστη εκπαίδευση. Παράλληλα, παρέχεται η δυνατότητα Διαλογής περιστατικών (Triage) με στόχο την άμεση διαχείριση ή παραπομπή σε δομές υγείας. Κύριοι χρήστες σε παγκόσμιο επίπεδο είναι οι νοσηλευτές, ενώ σε κάποιες χώρες αυξάνεται η τάση αξιοποίησης των φαρμακείων. Οι κυβερνήσεις σε πολλές χώρες (π.χ. Αυστραλία) στοχεύουν στη χρήση του φαρμακείου για την παροχή καλύτερης και οικονομικά αποδοτικότερης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη, ιδιαίτερα για ασθενείς με χρόνιες παθήσεις. Έτσι, η χρήση των POCT γίνεται από ιατρούς και νοσηλευτές που συνεργάζονται με τα φαρμακεία ή και από τους ίδιους τους φαρμακοποιούς. Οι λόγοι χρήσης των φαρμακείων σχετίζονται με τον αυξημένο αριθμό ασθενών με χρόνιες παθήσεις σε συνδυασμό με τον αυξημένο αριθμό φαρμακείων.

Πριν την χρήση των POCT επιβάλλεται να προηγείται εκπαίδευση του χρήστη (είτε πρόκειται για επαγγελματία υγείας, είτε για ασθενή). Η εκπαίδευση αφορά ενημέρωση για τις οδηγίες σχετικά με τις ασφαλείς εργασιακές πρακτικές, ενημέρωση για αρχές λειτουργίας της συσκευής, ανασκόπηση των οδηγιών χρήσης του κατασκευαστή,

περιορισμών χρήσης της συσκευής και πιθανές παρεμβολές ή προβλήματα, εξέταση και κατανόηση των μηνυμάτων σφάλματος, της ερμηνείας και των κατάλληλων απαντήσεων, αλλά και ενημέρωση για τις απαιτήσεις βαθμονόμησης και ποιοτικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των αποδεκτών ορίων, κατάλληλη τήρηση αρχείων και απαιτούμενες ενέργειες για αποτελέσματα με σφάλμα.

Η εκπαίδευση αφορά, επιπροσθέτως, την προετοιμασία του ασθενούς, την συλλογή δειγμάτων και τον χειρισμό σύμφωνα με τις δηλωμένες απαιτήσεις του κατασκευαστή και τους κανονισμούς ασφάλειας, την ερμηνεία και καταγραφή των αποτελεσμάτων των ασθενών και κατάλληλη παραπομπή και παρακολούθησή τους και, τέλος, την εκπαίδευση νέων χρηστών και περιοδική επανεκπαίδευση για τους παρόχους υπηρεσιών υγείας.

Σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια κατά την χρήση των POCT στην κοινότητα, είναι σημαντικό να υπάρχει μια διαδικασία για την ασφαλή απόρριψη βιολογικών αποβλήτων ή/και αιχμηρών αντικειμένων. Είναι ευθύνη του παρόχου υπηρεσιών να εξασφαλίσει ότι παρέχονται οι κατάλληλες συμβουλές για την πρόληψη νόσησης σε πιθανό τραυματισμό του ατόμου που χρησιμοποιεί το POCT. Όλο το προσωπικό που εμπλέκεται στη δοκιμασία POCT πρέπει να έχει εμβολιαστεί κατάλληλα (π.χ. κατά της ηπατίτιδας Β).

Στην Ελλάδα υπάρχει έντονη συζήτηση σχετικά με την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της χρήσης των POCT στην κοινότητα, έναντι των εξετάσεων στο Εργαστήριο. Η χώρα μας έχει μεγάλο αριθμό νησιών και μεγάλο αριθμό απομακρυσμένων χωριών με λίγους κατοίκους στην ηπειρωτική χώρα. Παράλληλα, συχνά υπάρχει αδυναμία συχνής μετακίνησης ασθενών προς αστικά κέντρα για χρήση υπηρεσιών υγείας (π.χ. λόγω καιρικών συνθηκών), αλλά και υψηλό κόστος μετακίνησης. Επομένως, υπάρχει πρόσφορο έδαφος για χρήση των POCT αποδοτικά και αποτελεσματικά στις περιοχές αυτές.

Η χρήση των POCT στην κοινότητα συνοδεύεται και από κάποια προβλήματα. Η κατοχή της συσκευής POC δεν σημαίνει και γνώση του τρόπου χρήσης ή εμπιστοσύνη για την ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Οι ασθενείς-κάτοχοι συσκευών POCT συχνά δεν αισθάνονται ότι έχουν την εμπειρία ή τη δυνατότητα να τις χρησιμοποιήσουν. Συχνά, ακόμα και εκείνοι που τα χρησιμοποιούν, συνεχίζουν να επισκέπτονται τον ιατρό τους για επιβεβαίωση ή ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Γενικά, οι κύριοι φραγμοί χρήσης των POC στην κοινότητα είναι το έλλειμμα κατάρτισης επαγγελματιών υγείας, προβλήματα νομοθεσίας, έλλειψη εμπιστοσύνης των ασθενών και, κυρίως, η νοοτροπία.

Συμπερασματικά, τα POCT μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο κατά την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας στην κοινότητα. Κύριο πλεονέκτημά τους είναι η ικανότητά τους να παρέχουν ένα γρήγορο αποτέλεσμα δίπλα στον ασθενή, βάσει του οποίου μπορεί να δράσει ο χρήστης άμεσα. Η κατανομή του πληθυσμού στη χώρα μας αναδεικνύει την ανάγκη ανάπτυξης της χρήσης των POCT στην κοινότητα, ειδικά στις απομακρυσμένες περιοχές. Χρειάζεται, όμως, εκπαίδευση των πολιτών, εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας, αλλαγή νοοτροπίας, αλλαγή νομοθεσίας και ενημέρωση.

Βιβλιογραφία

1. Directive 98/79/EC of the European Parliament and of the Council of 27 October 1998 on in vitro diagnostic medical devices.

2. Howick, J., Cals, J., Jones, C., Price, C., Pluddemann, A., & Heneghan, C. et al. (2014). Current and future use of point-of-care tests in primary care: an international survey in Australia, Belgium, The Netherlands, the UK and the USA. *BMJ Open*, 4(8), e005611-e005611.
3. ISO 22870: 2006 Point-of-care testing (POCT) – Requirements of quality and competence.
4. Kost, G. J. (2002). "1. Goals, guidelines and principles for point-of-care testing". *Principles & practice of point-of-care testing*. Hagerstwon, MD: Lippincott Williams & Wilkins. pp. 3–12.
5. Tran, N., & Kost, G. (2006). Worldwide Point-of-Care Testing. *Point Of Care: The Journal Of Near-Patient Testing & Technology*, 5(2), 84-92.
6. World Health Organisation Guidelines for Point of Care Testing:
http://whqlibdoc.who.int/php/WHO_PHP_34.pdf

Δρ Παντελής Στεργιάννης

Νοσηλεύτης ΠΕ, MSc, PhD

Υπεύθυνος Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης/Triage, ΓΟΝΚ "Οι Άγιοι Ανάργυροι"

Καθηγητής Μέλος ΣΕΠ, ΔΜΥ50, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο